

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

Ny rapport:

Luftforurening skader vores helbred, og der er behov for en styrket forebyggelsesindsats

Luftforurening er en risikofaktor for udvikling af en lang række alvorlige lunge-, hjerte- og hjernesygdomme, og alle i Danmark er eksponeret. Der er derfor behov for en styrket forebyggelsesindsats.

Til trods for, at luftkvaliteten i Danmark er forbedret i de seneste årtier, ligger niveauet fortsat over WHO's retningslinjer, konstaterer en ny rapport fra Vidensråd for Forebyggelse: "Luftforurening – sundhedskonsekvenser og strukturel forebyggelse".

Stort set alle danskere er eksponeret for luftforurening i niveauer, der er sundhedsskadelige, og det er bekymrende i og med, at der er en sammenhæng mellem luftforurening og alvorlige sygdomme som astma hos børn og voksne, nedre luftvejsinfektioner og autisme hos børn samt KOL, forhøjet blodtryk, iskæmisk hjertesygdom, stroke, type 2-diabetes, lungekræft og demens hos voksne.

- Vi bør betragte luftforurening på linje med de kendte KRAM-faktorer, kost, rygning, alkohol og motion, som øger risikoen for en lang række alvorlige sygdomme, og det er lige så vigtigt at forebygge luftforurening som at sætte ind mod usunde kostvaner, rygning, højt alkoholforbrug og fysisk inaktivitet, forklarer professor i miljøepidemiologi, Zorana Andersen, der er forperson i arbejdsgruppen bag den nye rapport og medlem af Vidensråd for Forebyggelse.

Særlig sårbare grupper

Visse grupper er særlig sårbare over for luftforurening. Det gælder fx børn, gravide og deres ufødte barn, ældre personer, personer med eksisterende helbredsproblemer og personer med færre sociale og økonomiske ressourcer, det vil altså sige samlet set en stor del af befolkningen.

- Jeg vil faktisk sige, at vi har en særlig forpligtelse til at beskytte vores børn mod den forøgede risiko for alvorlig sygdom, som luftforurening udgør. De er under udvikling og derfor særlig modtagelige for skades effekter, og det kan vi ikke være bekendt, tilføjer Zorana Andersen.

Særligt potentiale i den strukturelle forebyggelse

En stor del af den luftforurening, vi er eksponeret for her i Danmark, kommer fra udlandet, særligt Øst- og Centraleuropa. Men der er også væsentlige danske kilder til luftforurening, fx brændeovne, vejtrafik, landbrugets ammoniakudledning, forbrænding i industrien og el- og fjernvarmeproduktion.

- Luftforurening kender ingen grænser, hverken mellem lande eller kommuner, og den findes overalt omkring os. Derfor er det også kun i meget begrænset omfang muligt for det enkelte individ at skærme sig mod eksponering for luftforurening, siger Zorana Andersen.

- I stedet er der behov for en styrket strukturel forebyggelsesindsats, og vi peger i rapporten på en bred vifte af strukturelle tiltag, der kan reducere eksponeringen og dermed forebygge alvorlige sygdomme og for tidlig død.

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

Vidensrådet anbefaler blandt andet i rapporten

- På overstatsligt niveau: Styrket internationalt samarbejde og fuld overensstemmelse mellem EU's grænseværdier og WHO's retningslinjer.
- På statsligt niveau: Udfasning af fossile brændstoffer, forbud mod brændeovne, udbygning af grøn energi og elektrificering af transport.
- På kommunalt niveau: Begrænset brug af køretøjer i byerne, øget brug af grønne energikilder, lavere priser på kollektiv transport, bedre cykel- og ganginfrastruktur samt flere offentlige rekreative områder.

Mange af disse tiltag vil samtidig bidrage til at bekæmpe klimaforandringer.

Mange aktører skal bidrage til indsatsen

Det er Vidensråd for Forebyggelses mission at styrke folkesundheden ved at bidrage med forskningsviden til beslutningstagere og praktikere, som kan påvirke befolkningens sundhed.

- Og lige præcis luftforurening er et rigtig godt eksempel på en risikofaktor, hvor den enkelte kun i meget ringe grad har mulighed for at beskytte sig. Der skal en bred strukturel indsats til for at sænke koncentrationen af forurenende partikler i luften omkring os, og den indsats starter i kommuner og regioner, på Christiansborg og i EU, siger Berit L. Heitmann, der er forperson for Vidensråd for Forebyggelse.
- Derfor håber jeg også, at Vidensrådet med denne rapport kan motivere alle de aktører, der har ansvar for og adgang til at implementere forebyggelsestiltag målrettet luftforurening, til at komme i gang og bidrage til at sikre en renere luft.

Rapporten kan downloades på Vidensråd for Forebyggelses hjemmeside: www.vidensraad.dk

Arbejdsgruppen:

Zorana Andersen, forperson for arbejdsgruppen, er professor i miljøepidemiologi ved Københavns Universitet og medlem af Vidensråd for Forebyggelse.

Arbejdsgruppen består herudover af: Steffen Loft, professor i miljømedicin, Københavns Universitet, og Marie Pedersen, lektor i miljøepidemiologi, Københavns Universitet.

For yderligere oplysninger

Susanne Vigsø Grøn, kommunikationsansvarlig, Vidensråd for Forebyggelse

Mail: svg.vff@dadl.dk

Telefon: +45 20 47 30 35

Morning Talk

Den 30. oktober klokken 8.30-9.00 vil arbejdsgruppen præsentere rapportens konklusioner ved en kort virtuel Morning Talk. Du kan finde link til Morning Talk på www.vidensraad.dk

Om Vidensråd for Forebyggelse

Vidensråd for Forebyggelse er et uafhængigt råd, bestående af 15 professorer, som samler og formidler den nyeste forskningsviden om forebyggelse af sygdom og fremme af befolkningens sundhed. Rådet er finansieret af bevillinger fra fonde, uafhængige foreninger og bidrag fra Lægeforeningen.